

Högerpartiets skattepolitik

Jag har inga egentliga invändningar mot Staffan Burenstam Linders artikel i nr 7 av Svensk Tidskrift, men vill gärna anknyta några reflexioner till hans slutord som löd "det kan istället vara ärligt påpeka, att man får söka kompletterande vägar för att åstadkomma en inkomstutjämning".

Låt oss se framåt nu efter ett dramatiskt val, vars utgång är helt okänd ännu när dessa rader skrivs. Att uthålligt verka för en genomgripande skattereform förblir under alla förhållanden en viktig uppgift för högerpartiet. Men dess förtroendemän måste härvid ständigt betänka de särskilda krav demokratin medför. Ett förslag, en motion eller t. o. m. en proposition må vara aldrig så välmenande och principiellt oangripbar, men är ändå dödfödd om den ej är i stånd att tillvinna sig väljarnas bevägenhet. Detta gäller inte bara det egna partiets väljare utan även de partier med vilka man söker ett mer eller mindre långt gående samarbete och de marginalväljare med vars röster regeringsmakten kan vinnas eller förloras. Docent Burenstam Linders ovan citerade ord får ur denna synpunkt ökad vikt. De "kompletterande vägar" och den inkomstutjämning han talar om måste faktiskt aktualiseras i ett alldeles tydligt och oupplösligt sammanhang med varje konkret förslag till skattereform. Annars blir det ingen reform av.

Rimligare lönestruktur

Sambandet mellan lönepolitik och skattepolitik är bland annat viktigt. Vi har all anledning tro att de uppseendeväckande lönedifferenserna i vårt samhälle i själva verket numera är en följd av skatteskalornas stora progressivitet. Förr var det säkert tvärtom, men det ekonomiska livet har inte bara "inbyggda stabilisatorer" utan

också sina inbyggda ironier. En ofrånkomlig slutsats blir att man inte gärna nu kan lyckas radikalt begränsa progressiviteten utan att på något sätt samtidigt stegvis återställa en rimligare lönestruktur. Demokratins väljarreaktioner och spelregler reser oöverstigliga och respektabla hinder för varje annat tillvägagångssätt. De avsedda parallella aktionerna på det lönepolitiska fältet bör kunna underlättas genom ett fritt samarbete mellan statsmakten och arbetsmarknadens parter. Vad det gäller är att åstadkomma en moderation av de värlönlönes anspråk i proportion till den skattelindring, som kommer dem till del. Jag menar att detta är den enda framkomliga vägen till en skattereform värd namnet. Allt annat är fria fantasier och önskedrömmar. Varje förslag till en genomgripande skattereform måste för att ej motverka sitt eget syfte sålunda uppfylla följande tre villkor:

1. Den måste genomföras i flera etapper, som i stora drag fastställs och tidsbestäms redan när reformen beslutas.
2. Den måste åtföljas av lönepolitiska anpassningar i arbetsmarknadsparternas regi, möjliga genom att reformen planeras långsiktigt.
3. Den måste kompletteras med inkomstutjämnande åtgärder på det socialpolitiska området, som är både effektiva och förtroendeingivande.

Om högerpartiet i framtiden för sin skattepolitiska förkunnelse prövar andra vägar präglade av mindre tålmod, så kommer detta att skada partiet och fördröja reformen. En "taktik" som däremot innebär att man både spelar med öppna kort och visar stort tålmod och kompromissvilja är hedervärd och bör kunna leda till resultat inom överskådlig framtid.